5410 - بىر يىگى مۇسۇلمانغا فاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇش قىيىن كېلىۋاتىدۇ

سۇئال

مەن ئىنگلىز تىلىدا سۆزلەيمەن (ھەمدە ئۇ مېنىڭ ئانا تىلىم) ھەمدە مەن ئەرەب تىلىنى ئۆگىنىشكە ئۇرۇنىۋاتىمەن . مەن فاتىھە سۈرىسىنى مۇسۇلمان بولغاندىن كېيىن ئۆگەنگەن . لېكىن بەزى ھەرىپلەر بار ، ئۇلارنى تەلەپپۇز قىلالمايمەن ۋە بەزىلىرى بار ، ئۇلارنى خاتا تەلەپپۇز قىلىمەن . مەن فىقھى كىتاپلىرىنىڭ بىرىدە فاتىھەنىڭ ھەرىپلىرىدە خاتالىششىش ئۇنىڭ نامىزىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ دەپ ئوقۇغان . ھەمدە مەن قىرائىتىمنى ياخشىلاش ئۈچۈن بىر قىسىم لىنتىغا ئېلىنغان قىرائەتلەرنى تىڭشاشقا تىرىشىۋاتىمەن . بىراق يەنىلا خاتالىشىۋاتىمەن ھەمدە قىرائىتىمنىڭ قانچىلىك ناچارلىقى ھەققىدە ئويلىنىمەن . قىرائەت قىلىش جەريانىدا ھەرپلەرنىڭ تەلەپپۇزىنى توغرىلاش ئۈچۈن كۆپ توختايمەن ھەمدە كۆپ ھاللاردا فاتىھەنى بىر قېتىمدىن كۆپ تەكرارلايمەن . شۇڭا مەن نېمە قىلىشىم كېرەك ؟

تەپسىلى جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

1- ئالىملارنىڭ توغرا سۆزلىرىگە ئاساسلانغاندا ، فاتىھە سۈرىسىنى ئوقۇش نامازدىكى بىر ئەركان بولۇپ ، ئۇنى ئوقۇش ئىمام ، ئەگەشكۈچى ،ۋە يالغۇز ئوقۇغۇچىغا ۋاجىپ .

ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىندىكى ، پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) : **« كىمكى بىر ناماز ئۆتەپ ، ئۇنىڭدا قۇرئان ئانىسىنى ئوقۇمىسا ، ئۇنداقتا ئۇ (ناماز) كەمتۈك »** دەپ ئۈچ قېتىم دېدى .

شۇنىڭ بىلەن ئەبۇ ھۇرەيرىگە : " بىز ئىمامنىڭ كەينىدە بولساقچۇ؟ " دېيىلدى . ئۇ : " ئۇنى ئىچىڭدە ئوقۇغىن . چۈنكى مەن ئاللاھ ئەلچىسىنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم : « ئۇلۇغ ئاللاھ مۇنداق دېدى : **« نامازنى مېنىڭ بىلەن بەندەمنىڭ ئارىسىدا تەڭ ئىككىگە بۆلدۈم . ھەمدە بەندەمگە ئۇ سورىغان نەرسە بار بولىدۇ . شۇڭا بەندە: الحمد لله رب العالمين (مەدھىيە دۇنيالارنىڭ پەرۋەردىگارى ئاللاھقا بولسۇن) دېسە ، ئۇلۇغ ئاللاھ : بەندەم مېنى مەدھىيىلىدى ، دەيدۇ . ھەمدە ئۇ : الرحمن الرحيم (مېھرىبان ، رەھىملىك) دېسە ، ئاللاھ : بەندەم مېنى تەرىپلىدى ، دەيدۇ . ھەمدە ئۇ : مالك يوم الدين (قىيامەت كۈنىنىڭ ئىگىدارى) دېسە ، ئۇ : بەندەم شان-شەرىپىمنى كۆتۈردى ، يەنە بىر قېتىمدا : بەندەم ماڭا ئەل بولدى ، دەيدۇ . شۇنىڭ بىلەن ئۇ : إياك نعبد وإياك نستعين (ساڭىلا ئىبادەت قىلىمىز ھەمدە سەندىنلا ياردەم تەلەپ قىلىمىز) دېسە ، ئۇ : بۇ بولسا مېنىڭ بىلەن بەندەمنىڭ ئارىسىدا بولىدۇ ھەمدە بەندەمگە سورىغان نەرسىسى بار بولىدۇ . شۇنىڭ بىلەن ئۇ : اهدنا الصراط المستقيم . صراط الذين أنعمت عليهم غير المغضوب عليهم ولا الضالين (بىزنى تۈز يولغا يېتەكلىگىن . غەزىپىڭگە يولۇققانلارنىڭ ، ياكى**

ئازغانلارنىڭ يولىغا ئەمەس ، سەن نېئمەت بەرگەنلەرنىڭ يولىغا (يېتەكلىگىن) .) دىسە ، ئۇ : بۇ بولسا بەندەم ئۈچۈن ، ھەمدە بەندەمگە سورىغان نەرسىسى بار بولىدۇ ، دەيدۇ .» » " .

[مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 395]

ھەمدە نامازخان ئۇنى ئەرەب تىلى بىلەن توغرا يۇسۇندا ئوقۇشى لازىم ، چۈنكى بىز قۇرئاننى ئۇنىڭ چۈشكەن ھالىتىدە ئوقۇشقا بۇيرۇلغان .

2- تىلدا كەمتۈكلۈك بولغانلىقتىن ، ياكى غەيرى ئەرەب بولغانلىقتىن ئۇنى توغرا تەلەپپۇز قىلالمايدىغان كىشى كۈچىنىڭ يېتىشىچە تەلەپپۇزنى توغرىلاشنى ئۆگىنىشى لازىم .

ئەگەر قىلالمىسا ، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭدىن ساقىت بولىدۇ ، چۈنكى ئاللاھ كىشىلەرگە ئۇلارنىڭ تاقىتىدىن سىرتىنى بۇيرىمايدۇ .

ئاللاھ مۇنداق دىگەن :

«ئاللاھ كىشىگە پەقەت ئۇنىڭ تاقىتى دائىرىسىدىكىنىلا بۇيرىيدۇ . »

[بەقەرە(ئىنەك) : 286]

3- فاتىھەنى ئوقۇشتىن پۈتۈنلەي ئاجىز كەلگەن ، ياكى ئۇنى ئۆگىنىشتىن ئاجىز كەلگەن ياكى ئۇ ئەمدى مۇسۇلمان بولغان ھەمدە ناماز ۋاقتى كىرگەن ھەمدە ئۇنىڭغا ئۇنى ئۆگىنىشكە يېتەرلىك ۋاقىت يوق كىشى بولسا ، ئۇنىڭغا تۆۋەندىكى ھەدىيستىكى چىقىش يولى بار :

نەقىل قىلىندىكى ، ئابدۇللاھ بىن ئەۋفا مۇنداق دىگەن : " بىر كىشى پەيغەمبەرنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قېشىغا كىلىپ : ئى ئاللاھ ئەلچىسى ، ماڭا قۇرئاندىن ماڭا يېتەرلىك بولىدىغان بىر نەرسە ئۆگىتىپ قويىغىن ، چۈنكى مەن ئوقۇيالمايمەن . " دىدى . ئۇ : **« سەن : " سۇبھانەللاھ ، ۋەل ھەمدۇ لىللاھ ، ۋە لا ئىلاھە ئىللەللاھ ، ۋاللاھۇ ئەكبەر ، ۋە لا ھەۋلە ۋەلا قۇۋۋەتە ئىللا بىللاھ " دىگىن »**، دىدى . ئۇ كىشى قولىنى يۇمۇش بىلەن (كۆپ نەرسىنى ئۆگىنەلمەيدىغانلىقى كۆرسىتىپ) ئىشارە قىلدى . ھەمدە : " بۇ بولسا پەرۋەردىگارىم ئۈچۈن ، مەن ئۈچۈنچۇ ؟ " دىدى . ئۇ : **« سەن : " ئاللاھۇممە ئىغفىرلىي ، ۋەرھەمنىي ، ۋەھدىنىي ، ۋەرزۇقنىي ، ۋە ئافنىي " دىگىن »** دىدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە بىر قولىنى يۇمۇش بىلەن ئىشارە قىلدى ھەمدە ئورنىدىن تۇردى ."

[نەسائىي (924) ، ئەبۇ داۋۇد(832) نەقىل قىلغان. ئۇنىڭ ئىسنادى مۇنزىرىي تەرىپىدىن " تەرغىيب ۋە تەرھىيب" تا بەلەن دەپ تۆرگە ئايرىلغان ، 2430 . ھافىز بىن ھەجەر " تەلخىيس ئەل ھەبىير" دە ئۇنى ياخشى ھەدىيس دەپ كۆرسەتكەن ، 1236]

ئىبنۇ قۇددامە (ئاللاھ ئۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت قىلسۇن) مۇنداق دىگەن :

" ئەگەر بىر كىشى قۇرئاندىن ھىچنېمىنى بىلمىسە ، ھەمدە ناماز ۋاقتى چىقىپ كىتىشتىن بۇرۇن ئۇنى ئۆگىنەلمىسە ، ئۇنداقتا ئۇ :" سۇبھانەللاھ ، ۋەل ھەمدۇ لىللاھ ، ۋە لا ئىلاھە ئىللەللاھ ، ۋاللاھۇ ئەكبەر ، ۋە لا ھەۋلە ۋەلا قۇۋۋەتە ئىللا بىللاھ " دىيىشى كىرەك . چۈنكى ئەبۇ داۋۇد نەقىل قىلدىكى ، بىر كىشى پەيغەمبەرنىڭ (ئاللاھنىڭ

تەرپلىشى ۋە ئامانلىق ئۈنىڭغا بولسۇن)قىشىغا كلىپ : " مەن قۇرئاندىن ھىچ نەرسىنى ئۆگىنەلمەيۋاتىمەن ، شۇڭا ماڭا يېتەرلىك بولىدىغان بىر نەرسە ئۆگىتىپ قويغىن ." دىدى . شۇنىڭ بىلەن ئۇ : **« سەن : " سۇبھانەللاھ ، ۋەل ھەمدۇ لىللاھ ، ۋە لا ئىلاھە ئىللەللاھ ، ۋاللاھۇ ئەكبەر ، ۋە لا ھەۋلە ۋەلا قۇۋۋەتە ئىللا بىللاھ " دىگىن »**، دىدى . ئۇ : " بۇ بولسا ئاللاھ ئۈچۈن ، مەن ئۆچۈنچۇ ؟ " دىدى . ئۇ : **« سەن : " ئاللاھۇممە ئىغفىرلىي ، ۋەرھەمنىي ، ۋەھدىنىي ، ۋەرزۇقنىي ، ۋە ئافىنىي " دەيسەن »** دىدى .

ھەمدە ئۇنىڭ بۇ ئالدىنقى بەش ئىباردىن ئوشۇق دىيىشى لازىم ئەمەس ، چۈنكى پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرپلىشى ۋە ئامانلىق ئۈنىڭغا بولسۇن) پەقەت شۇنىلا دىگەن ، ھەمدە ئۇ ئۈندىن كۆپرەكنى سورىغاندا ، ئاندىن ئۈنىڭغا كوپرەك دەپ بەردى .

(ئىبۇ قۇددامەنىڭ سۆزى تۈگىدى .)

بىراق ئەگەر بىر كىشى فاتىھەنىڭ پەقەت بىر قىسمىنىلا ئوقۇيالايدىغان بولسا ، ئۇ ئاشۇ ئوقۇيالايدىغىنىنى ئوقۇشى لازىم . ھەمدە ئۇ ياخشى ئوقۇيالايدىغىنىنى تەكرار ئوقۇشى (يەنى ، ئۇنىڭ ئوقۇيالايدىغىنىنىڭ جەمئي سانى فاتىھەنىڭ ئايەتلىرىنىڭ سانىغا تەڭ يەتتە ئايەت بولغۇچە) لازىم .

ئىبنۇ قۇددامە مۇنداق دىگەن :

ئۇنىڭ " سۇبھانەللاھ ، ۋەل ھەمدۇ لىللاھ ، ۋە لا ئىلاھە ئىللەللاھ ، ۋاللاھۇ ئەكبەر ، ۋە لا ھەۋلە ۋەلا قۇۋۋەتە ئىللا بىللاھ " دىيىشى يېتەرلىك ، چۈنكى پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرپلىشى ۋە ئامانلىق ئۈنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : **« قۇرئاندىن نىمىنى بىلسەڭ ، شۇنى ئوقۇ ، ئۇنداق بولمىسا ، ئاللاھنى مەدھىيلە ، ئۇنىڭ بىرلىكىنى جاكارلىغىن ھەمدە ئۇنى ئۇلۇغلىغىن . »** [ئەبۇ داۋۇد نەقىل قىلغان .]

" المغني " (1 / 289 ، 290)

سىزنىڭ ئەگەر نامازخان فاتىھەنىڭ بىر ھەرپىنى خاتا تەلەپپۇز قىلسا ، نامازنىڭ بىكار بولۇپ كىتىدىغانلىقى ھەققىدە ئوقۇغىنىڭىز ھەممىگە ئومۇم ئەمەس . فاتىھەدىكى ھەر قانداق بىر خاتالىق نامازنى بىكار قىلمايدۇ ؛ بەلكى فاتىھەدىن مەلۇم نەرسە چۈشۈرلۈپ قويۇلمىسلا ، ياكى تەلەپپۇز مەنىسىنى بۇرۇۋېتىدىغان دەرىجىدە ئۆزگىرىپ كەتمىسلا ئۇ بىكار بولۇپ كەتمەيدۇ . ئۇنىڭ ئۇستىگە بۇ نامىزنىڭ بىكار بولۇپ كىتىشى ھەققىدىكى ھۆكۈم فاتىھەنى توغرا ئوقۇيالايدىغان ياكى ئۇنى ئۆگىنەلەيدىغان لىكىن قىلمايدىغانلارغا قارىتىلغان .

ئۇنداق قىلالمايدىغانلارغا كەلسەك ، ئۇلار ئۇنى قۇربىنىڭ يېتىشىچە ئوقۇيدۇ ، ھەمدە ئۇ ئۇلارغا تەسىر يەتكۈزمەيدۇ ، چۈنكى ئاللاھ كىشىگە ئۇنىڭ تاقىتىنىڭ سىرتىدىن بۇيرىمايدۇ . ئالىملار تەرىپىدىن قارار قىلىنغان ئاساسىي پىرىنسىپلارنىڭ بىرى بولسا ئاجىزلىق بىلەن ۋاجىپ يوق .

المغني (2/154) كە قاراڭ .

ھەمدە بۇ ھالەتتە ئۇ كۈچىنىڭ يېتىشىچە فاتىھەنى ئوقۇشى ئاندىن ئۇنىڭغا قوشۇپ " سۇبھانەللاھ ، ۋەل ھەمدۇ لىللاھ ، ۋە لا ئىلاھە ئىللەللاھ ، ۋاللاھۇ ئەكبەر ، ۋە لا ھەۋلە ۋەلا قۇۋۋەتە ئىللا بىللاھ " دىيىشى لازىم ، شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۇ فاتىھەدىن كەم قويغانلىرىنى تولۇقلايدۇ . المجموع (3/375) . كە قاراڭ .

ھەمدە ئىسلام پېشۋاسى ئىبنۇ تەيمىيەدىن(ئاللاھ ئۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت قىلسۇن) مۇنداق دەپ سورالغان :
" فاتىھەنى خاتا تەلەپپۇز قىلىدىغان بىرسىنىڭ نامىزى بىكار بولامدۇ -يوق ؟ "
ئۇ مۇنداق دەپ جاۋاپ بەرگەن :
" ئەگەر بىر كىشى فاتىھەنى مەنىسىنى بۇرىۋەتمەيدىغان دەرىجىدە خاتا تەلەپپۇز قىلسا ، ئۇنىڭ نامىزى دۇرۇس بولىدۇ ، مەيلى ئۇ ئىمام بولسۇن ياكى يالغۇز نامازخان بولسۇن .
بىراق مەنىسىنى بۇرىۋېتىدىغان خاتا تەلەپپۇز قىلىشقا كەلسەك ، ئەگەر كىشى ئۇنىڭ مەنىسىنى بىلسە ،مەسىلەن ، ئەگەر ئۇ : صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ يەنى ،" ئەنئەمتە" نى " ئەنئەمتۇ دىسە ھەمدە ئۇ بۇ ئالماشنىڭ بىرىنچى شەخستە ئىكەنلىكىنى بىلسە ئۇنىڭ نامىزى دۇرۇس ئەمەس . ھەمدە ئەگەر ئۇ ئۇنىڭ مەنەنى بۇرىۋېتىدىغانلىقىنى بىلمىسە ھەمدە بۇ ئالماش ئىككىنچى شەخس بىرلىك دەپ ئويلىغان بولسا ، ئۇنداقتا بۇ ھەقتە ئالىملارنىڭ ھەرخىل قارىشى بار . ھەمدە ئاللاھ ياخشى بىلىدۇ . "
مجموع الفتاوى (22/443) .
ھەمدە يەنە نامازدا زىبەر بىلەن ئاخىرلاشتۇرىدىغان سۆزنى زىر بىلەن ئاخىرلاشتۇرۇش ھەققىدە سورالدى .
ئۇ مۇنداق جاۋاپ بەردى :
ئەگەر ئۇ ئۆزىنىڭ نىمە قىلىۋاتقىنىنى بىلسە ھەمدە ئۇنى قەستەن قىلسا ، ئۇنداقتا ئۇنىڭ نامىزى بىكار بولىدۇ ، چۈنكى ئۇ نامىزىنى ئويناۋاتىدۇ . لىكىن ئۇ ئۇنى بىلمىسە ، ئۇنداقتا ئۇنىڭ نامىزى ئالىملارنىڭ ئىككى قارىشىنىڭ بىرىگە ئاساسلانغاندا بىكار بولمايدۇ . "
مجموع الفتاوى (22/444) .
شۇڭا ھۆرمەتلىك مۇسۇلمان سىڭلىم ، سىز قاتتىق تىرىشىشىڭىز ھەمدە ئۇنى داۋاملىق مەشىق قىلىشىڭىز كىرەك . سىز ئۇنى ئۇنى ياخشى ئوقۇيالايدىغان يەنە بىر مۇسۇلمان ھەمشىرىگە ئوقۇپ كۆرۈش ، لىنتىلاردىكى ياكى رادىئودىكى ماھىر قارىيلار ئوقۇغان قىرائەتلەرنى تىڭشاش ئارقىلىق ئۇنى قىلالايسىز .
ئۇ ھەقتە ئەنسىرەش ، غەم قىلىشىڭىزنىڭ ھاجىتى يوق ، چۈنكى ئاللاھ كىشلەرنىڭ قەلبىدىكىنى بىلىدۇ ، ھەمدە ئۇ كىمنىڭ قاتتىق تىرىشۋاتقانلىقىنى ھەمدە كۈچ سەرپ قىلىۋاتقىنىنى ، ۋە كىمنىڭ ھورۇن ، بىخۇدلىقىنى بىلىدۇ . سىز قۇرئان ئوقۇش جەھەتتە بايقىغان قىيىنچىلىق سىزنىڭ ياخشىلىقلىرىڭىز ۋە ساۋاپلىرىڭىزنى ئاشۇرىدۇ . نەقىل قىلىندىكى ، ئائىشە (ئاللاھ ئۇنىڭدىن رازى بولسۇن) مۇنداق دىگەن : " ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىدى : **« قۇرئان ئوقۇشتا ماھىر كىشى ئىسىل ۋە ئىتائەتمەن پۈتۈكچىلەر(يەنى ، پەرىشتىلەر) بىلەن بىللە بولىدۇ . ھەمدە قۇرئاننى ئوقۇيدىغان ، ھەمدە ئۇ ئۇنىڭغا قىيىن كەلگەنلىكتىن ئۇنى ئوقۇشقا كۈچ سەرىپ قىلىدىغان كىشى ئىككى ئەجىرگە ئىگە بولىدۇ . »** " . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 798]
نەۋەۋي (ئاللاھ ئۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت قىلسۇن) مۇنداق دىگەن :
" ئۇنى ئوقۇشقا كۈچ سەرىپ قىلىدىغان كىشى بولسا ئۇنى ياخشى يادلىيالمىغانلىقتىن قىرائىتىدە دۇدۇقلايدىغان

كىشى . ئۇ ئىككى ئەجىرگە ئىگە بولىدۇ : ئۇنى ئوقۇغانلىقىغا ئەجىر ھەمدە ئۇنى ئوقۇشقا كۈچ سەرپ قىلغىنىغا ئەجىر . "

ئايەتلەرنى بىر قېتىمدىن ئوشۇق تەكرارلاشنىڭ ھاجىتى يوق ، چۈنكى بۇ بولسا پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قىلغان ياكى ئۈگەتكەن نىمە ئەمەس . بەلكى ئۇ ۋەسۋەسىگە ئىشىك ئاچىدۇ ، نامازنى كىمەيتىۋىتىدۇ ، دىققىتىنى چاچىدۇ ، ئايەتلەرنىڭ مەنىلىرىنى ئويلاشتىن قويىدۇ ، ھەمدە شەيتاننى خۇش قىلىدۇ . چۈنكى ئۇ ئۇنىڭدىن نامازخاننىڭ ئاخىرى ناماز ئوقۇشتىن ۋاز كېچىشى ئۈچۈن ئۇنى قىيىناشقا يول تاپالايدۇ . بىراق ئاللاھ ئەڭ مېھرىبان ۋە رەھىملىك ، ھەمدە ئۇ بىزگە ئۆزىمىزدىنمۇ بەكرەك رەھىملىك ، ھەمدە ئۇ بىزگە تاقىتىمىز يەتمەيدىغان نىمىنى ئارتمايدۇ .